

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., 1/2 an 3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 13 frcs., 1/2 an 9 frcs., 1/4 an 4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fiecare Sâmbătă.

Unirea

Focea bisericească-politică.

Inserțiuni

Un sir garmond: odată 7 cr., a doua oră 6 cr., a treia oră 5 cr., și de fiecare publicațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privește focea să se adreseze la «Redacțiunea și Administrațiunea Unirii» în Blaș.

Anul V.

Blaș 12 Octobre 1895.

Numărul 41.

Scandalul dela Asociație.

Afacerea cu numirea domnișorei Iovescu la școala Asociațiunii s'a făcut de acum înainte un scandal.

Votul separat publicat din acest incident a fost zdrobitor pentru cei „cinci neuniți”, cari au dovedit prin votul lor, că nu cinste, nu progresul școlii, nu obiectivitate și sentiment de adevăr, ci o ură confesională din cele mai pătimase este principiul lor conducător.

Și pentru ca scandalul să fie perfect, a rostit și „Telegraful Roman”, organul vecinic al scandalurilor. În focea acesta un membru dintre cei „cinci neuniți” se încercă a da răspuns la interpelarea noastră, cu toate că noi acest răspuns l-am pretins dela însuși comitetul central. Dar după ce acest membru neunit ne spune, că comitetul central nu se poate dimitte a sta de vorbă cu „doctorii dela „Unirea”, așa nu ne rămâne alta, decât să privim declarația „unuia dintre cei cinci” de vocea tuturor.

Apoi bine, domnilor, am văzut din votul Dvostre, că sunteți conduși numai de ură confesională; acum vedem, că sunteți neconsecvenți, nesinceri și răuticioși.

Dvostre publicați concurs pentru un post de profesor și numai eventual pentru o profesora. Și când e vorba de alegere, alegeți pe profesora, ér nu pe profesor. De ce? Pentru că după Dvostre încă nu e cestiune decisă, dacă

e mai bine a se aplica la școlile de fete ca instructori bărbați ori femei. Apoi dacă nu e cestiune decisă acesta între pedagogi, cine V'a pus pe Dvostre cei cinci, să o decideți în contradicere cu concursul scris, de care dreptatea vă impunea, să vă țineți, și în contradicere cu conclusele mai multor adunări generale, pe cari datorii erați, să le respectați?! Ori poate că Dvostre cei „cinci neuniți” V-ați crezut deodată așa de puternici în ale pedagogiei, încât V'ați aflat îndatorați a trece preste considerentele de mai sus?

Dvostre publicați concurs pentru cațedra de limba română și germană. Cualițiune perfectă din aceste studii dintre concurenți dovedesce numai Dr. Eliă Dăianu. Pentru că după legile statului cei cualificați pentru școlile medii se privesc de cualificați și pentru școlile civile, deoarece școlile medii sunt superioare celor civile. Va să dăcă cualițiune perfectă, superioară, prescrișă de lege și recerută de concurs a avut numai Dr. E. Dăianu. Domnișora Iovescu, pe care ați ales-o, nu e cualificată nici din limba română nici din cea germană, ci e cualificată — inse după afirmațiunile ei, — pentru propunerea sciințelor naturale.

Dvostre dăceți, că domnișora Iovescu e cualificată și pentru propunerea limbii române și pentru propunerea limbii germane. Și cu ce o dovedeți acesta?

Ascultă, popor român, și te uimesce! Domnișora Iovescu este cualificată

pentru propunerea limbii germane, pentru că fiind fată de ofițer în casă a vorbit tot nemșesce! Ér pentru propunerea limbii și literaturii românesce este cualificată, pentru că recursul spre a fi numită profesora și-l-a scris cu mâna proprie și în limba română.

Etă, popor român, cum își motivează votul lor cei „cinci neuniți”! Va să dăcă cine în casă nu vorbesce limba sa maternă, e bun, să propună limba aceea, ce a vorbit-o în casă, și totodată și pe aceea, pe care n'a vorbit-o, în care inse scie să scrie un recurs cu mâna proprie! Va să dăcă față de un om cualificat la două universități pentru propunerea acestor limbi Dvostre preferiți o fătă, care-și scie scrie numele în limba românescă, ér nemșesce scie vorbi în jargonul ofițeresc!

Ei bine, domnilor „cinci neuniți”, asta totuși e o sfidare nemaipomenită a ori cărei morale, a ori cărei cinști. Fără a voi, să reflectăm la celelalte vorbe necălite, ce le îndrugăți prin interview-atul Dvostre, cari sunt pline de răutate, minciună și fariseism, ne luăm acum voe, — pentru ca dacă ați vrut, să fie scandal, apoi să fie cum se cade, — a vă adresa următoarele

întrebări:

1. De ce ați convocat pentru alegerea de profesor ședința extraordinară, când și așa numai șese zile Vă despărțiau de cea ordinară?

2. De ce ați convocat ședința

Feuilleton.

Adunarea generală

„Reuniunii învățătorilor rom. gr. cat. din ținutul Lugoșului”.

Din diecesa Lugoșului, 2 Octobre 1895.

Am tot așteptat, să cetesc din péna celor mai tineri ceva în prețuita noastră focea „Unirea” despre decursul acestei adunări, dar pare că toți sufer de deochi.

De aceea, — deși cam târziu, — rog On. Redacțiune, ca să binevoască a-mi da nișel loc în colónele „Unirii” spre a face un scurt raport despre decursul adunării generale a reuniunii sus amintite, pentru că după părerea mea individuală lucrările unei adunări generale sunt cu mult mai importante, decât să fie trecute numai simplu cu vederea.

Adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor rom. gr. cat. din ținutul Lugoșului” s'a ținut în acest an în romanticul orașel Boeșa Montană la 29 August.

Încă în 28 August cu trenul dela 6 ore p. m. au sosit toți pionerii culturii românesce, câți au avut de cuget și au putut să participe

la adunare. Dăc: și au putut să participe la adunare, pentru că toți învățătorii prea bucură ar cerceta adunările, dar n'au cu ce, fiind că în cele mai multe locuri de fel nu li-se preliminează speșele pentru adunare, éră unde li-se și preliminează, președinții senatelor scolastice nu se îngrijesc, ca învățătorii să le și capete, — respect și onóre excepțiunilor, — ci ele rămân numai preliminate.

Apoi dnii preoți așa se vede, că foarte puțin se interesază de această instituțiune culturală, căci și de astă dată ca în totdeauna chiar și cei din apropierea Bocșei au rămas pe acasă, excepționând vre-o 6 dnii preoți.

În 29 August dimineță înainte de a merge la biserică am mers în corpore — având în frunte-ne pe dl președinte — la M. On. Domn Protopop districtual M. Gianu spre a ne face reverința, éră după aceea ne adunam cu toții în biserică gr. cat. din loc spre a asculta s. liturgie, care s'a celebrat la 7 ore prin dl preot învățătorii Ieonim Pascu, parochul Tirnovei.

Terminându-se liturgia, toți învățătorii și amicii școlii se întruniră în frumoșă sală a școlii gr. cat. din loc, care era destinată pentru ținerea ședințelor. Între óșpeți puturăm saluta și pe un preot și trei învățători gr. or.

Ședința primă.

La 9 ore sosind și președintele în sala destinată pentru ședințe și ocupându-și locul ca atare, deschide adunarea prin un discurs foarte instructiv, în care într'altel recomandă învățătorilor, ca dinșii între toate împrejurările și cu toate mijlocele să nисуască a susține și apăra caracterul confesional și național al școlilor noastre.

După cuvintul de deschidere, care a fost viu aplaudat, se cetesce raportul general despre activitatea comitetului reuniunii în decursul anului espirat, din care raport notez următoarele:

1. Că deși comitetul a nisuit din toate puterile a esecuta toate conclusele adunării generale din an. 1894, totuși această nisuință a lui a fost foarte mult zădărnicișă prin aceea, că comitetul cel vechiu abia în 24 Martiu a. c. a predat comitetului actual actele.

2. Că averea reuniunii se urcă la suma minimală de 700 fl., dar partea cea mai mare din ea e în restanță (ca taxe) pe la membri.

Se aleg apoi comisiunile a) pentru esaminarea raportului general și b) pentru censurarea rațiunilor și a budgetului proiectat pe an. 1896. Comisiunii din urmă i-se con-

extraordinară atunci, când sciați, că domnul Iosif Șt. Șuluț era impedeat a veni la ședință pentru morb, ér dl Dr. Cornel Diaconovich era dus la inaugurarea podului dela Cernavoda?

3. De ce nu l-ați avisat despre ținerea ședinței extraordinare pe președintele Asociațiunii?

N'aveți ce răspunde la aceste întrebări! Răspunsul e, pentru că voi ați, să căpătuți pe Domnișora Iovescu, care v'a impus prin subscrierea cu mâna proprie a numelui său, și mai ales prin virtutea, că și-a făcut recursul în limba română.

Étă curatul adevăr!

Față de acestea toate apucăturile nu Vê folosesc. Rămâneți vinovați pentru confesionalism, pe care îl cultivați în sinul acelei corporațiunii, unde confesionalism nu pôte să aibă loc.

Și dacă voiți, să sciti, care ne-a fost scopul cu interpelarea noastră, apoi étă vi-l spunem franc: Scopul ne este, ca comitetul să repareze nedreptatea făcută, să revină asupra concludului său, să depărteze dela școli pe domnișora Iovescu și să-l numescă pe dl Dr. Eliă Dăianu, cu atât mai virtos, cu cât numirea domnișorei Iovescu a fost ilegală și nulă, după ce despre ținerea ședinței presidentul n'a fost avisat și astfel nici n'a putut să-și deprindă dreptul său de vot!

Nu ne măgulesce sentimentul D-vostre de dreptate. Dar avem timp să așteptăm. Adunarea generală va hotărî sorțea D-vostre. Și să sciti, că dacă nu veți repara scandalul, vom apela la o adunare generală extraordinară, și nu vom aștepta sosirea celei ordinare.

Atunci apoi vom primi răspunsurile, pe cari acum nu Vê puteți dimitte, să ni-le dați!

„Un simptom îngrijitor.“ Sub acest titlu publică „Tribuna“ în nrul său 218 din 11 a. c. un articol de fond, în care își exprimă îngrijirile, ce le are cu privire la cauza noastră națională preste tot și în special cu privire la caracterul național și autonom al bisericii noastre din cauza, că episcopii nostri se întrunesc din când în când la conferințe împreună cu episcopii catolici de rit latin din Ungaria.

Reflectând la articolul acesta înainte de toate suntem recunoscători fraților dela „Tribuna“ pentru tonul moderat, de care e stăpânit articolul.

Fie incredințați frații dela „Tribuna“, că episcopatul nostru ca și în trecut, așa și pe viitor își va privi de una dintre datorițele cele mai scumpe păzirea neatrării noastre bisericești dela ori care alt scaun episcopesc din Ungaria. Primejdia nici nu e așa de mare, pe cum își închipuesc dlor stăpânii de zel național. Din partea episcopatului latin din Ungaria nici odată nu s'a făcut încercarea de a aduce pe Români uniți în atrnare canonică dela vre un episcop de rit latin, și suntem convinși, că nici pe viitor nu se vor face atari încercări.

Conferențele comune ale episcopatului catolic din Ungaria nu au a face cu puterea jurisdicțională a unui episcop asupra altuia. Ele sunt numai nisce consfătuiri frățesci asupra cutărui ori cutărui obiect, care privesc pe toți de o potrivă, și dacă ele sunt presidate de primatele, de acolo nu urmază nici macar atăta, că el ar avé dreptul de a deprinde putere de jurisdicție asupra altor episcopi de rit latin afară pôte de sufraganii săi.

Ce privesc caracterul Unirii noastre cu Roma, acela e mai pe sus de toate dogmatic, dar în privința acesta e perfect, și tare greșesc dnii dela „Tribuna“, dacă încă și acum mai susțin, că Unirea s'a făcut numai cu privire la cele patru puncte. S. Unire s'a făcut în „toate acelea, cari le învață, mărturisesc și crede s. m. Ică Biserica Romano-

catolică, ér în special în cele patru puncte“.

De aceea biserica românăscă unită crede întocmai ca și cealaltă biserică catolică și în indisolubilitatea căsătoriei, și nu scă, că „Românii uniți au admis totdeauna divorțul“. Din contră în biserica unită totdeauna s'a susținut principiul, că căsătoria închiată în mod valid se desface numai prin mórtea unuia din soții căsătorii. Când în biserica noastră ca și în cealaltă biserică catolică se desface vre o căsătorie, acesta se întâmplă numai pentru că s'a dovedit, că acea căsătorie a fost invalidă îndată în închierea sa împotrivindu-i-se vre un impediment dîriment de căsătorie.

Revista bisericească.

Din Patrie.

Liberalii se bucură, că nouele reforme bisericești politice au intrat în vîgore fără a se provoca turburări. Acesta a fost numai la aparință, căci populațiunea creștină s'a consternat și turburat în inima sa din cauza legilor, ce vatemă simțul religios. Indignării acesteia i-s'a dat expresiune în mai multe locuri prin aceea, că comunele au denegat ori ce ajutor în bani ori în altă formă pentru conducătorii de matricule civile. Indignatiunea poporului o măresc organele guvernului prin ultrazelul lor. În Brașov conducătorul de matricule magiarisează numele pruncilor de român și de sas. În Zsolna s'a dat ordin moșelor (ca Faraoii din Egipt), ca în decurs de 24 ore dela nascere să insinue pe nouăscuții la oficiul stării civile, și încă înainte de ce pruncii s'ar boteza. Acest ordin e în contra art. de lege XXXIII, care în partea a II-a § 35 dîce, că insinuarea se pôte face în decurs de o săptămână dela nascere, éră despre botez legea civilă nu dispune, ci-l lasă în libertatea părinților; prin urmare se pot boteza pruncii și înainte de a-i insinua

crede și incasarea taxelor restante și curente dela membrii reuniunii; éră comisiunea pentru înscrierea de membri noi o a suplini însuși zelosul dn președinte.

Se pune la ordinea zilei cestiunea solvirii taxelor de membri și a pedepselor de absenții prin preoții-docenți, care cestiune mai în tot anul a dat foarte mult de lucru adunării generale, fiindcă dnii preoți în totdeauna disputaș asupra acestui obligament al lor față de reuniune.

Pentru rezolvarea definitivă a acestei cestiuni și pentru curmarea a ori și ce dispută în acest respect adunarea s'a vădut necesităta a decide: „Toți preoții-docenți, provăduți cu decret ori certificat de denumire din partea Ven. Ord. Episcopesc sunt datorți a solvi regulat în casa reuniunii pe fie care an taxa de 1 fl. prescrisă în § 4 din statute pentru membrii ordinari, fără privire dacă dnșii au salar sistemizat sau nu.“ Cu privire la pedepsele de absență adunarea decide: ca preoții-docenți să fie absolvați pentru totdeauna dela solvirea pedepselor, de orece tocmai în timpul, când se ține adunarea, dnșii pot să aibă vre-o funcțiune în parohie. — Decisul acesta adus față de preoții-docenți se refere și la toți învățătorii cu observarea, că învățătorii provăduți cu decret ori certificat de denumire nu sunt scutiți dela solvirea pedepselor de absenții.

Abdicarea cassariului reuniunii, — retrăgându-și cassariul abdicarea, — s'a luat dela ordinea zilei.

Disertațiuni sau insinuat 3: a) „Cari

sunt cauzele, ce încă și ađi împedecă progresul învățămîntului în școlile noastre populare, și prin ce mijloce s'ar puté delătura acelea?“ de Iosif Micleu învățătoriu în Ramna (Rafna); b) „Despre pomărit“ de învățătoriu din Coșteiu Mare Ioan Vaideanu, și c) „Desvoltarea și originea învățămîntului intuitiv“ de A. Neda învățătoriu în Reșița.

Leccióni practice au fost insinuate 2: a) „Pucioasă“, prelegere practică din istoria naturală pentru bienul III, prelucrată de I. Biroș învățătoriu în Tievaniul Mare, și b) „Cele 4 propozițiuni“ (simplă curată, simplă desvoltată, contrasă și compusă) de N. Negovan.

Mai fiind multe obiecte de rezolvit încă în ședința primă, dintre disertațiuni s'a cetit numai disertațiunea dlui învățătoriu I. Micleu, care cu o adevărată cunoștință de cauză arată relele, lipsele, greutățile și necasurile, la cari sunt espuse școlile și învățătorii nostri. Pentru această disertațiune s'a exprimata auctorului mulțămita adunării. Celealalte două disertațiuni și leccióni practice ad rămăs a fi cetite în ședința proximă.

De membrii fundatori ai reuniunii s'au insinuat următorii dnii: M. On. Domn Mihaiu Gianu protopop în Bocșa mont., On. D. Ioachim Frenț paroch în Reșița și On. Domn Georgiu Morariu paroch în Izgar, pe cari adunarea cu mulțămita și între vii aclamări de „Să trăescă!“ îi proclamă de membrii fundatori ai reuniunii.

Fiind ordinea zilei eshauriată, presidiul

ridică ședința la 11¹/₂ ore a. m. anunțând ținerea ședinței proxime pe după amădi la 3 ore.

Banchetul dat în sala de vară a berăriei din loc s'a început la 12³/₄ ore și a durat până la 3¹/₂ ore. La acest banchet au participat cam 50—55 de persoane și s'au rostit mai multe toast. Dl președinte Ioan Boroș închină toastul prim pentru Escelența Sa Mitropolitul V. Mihályi, apoi după aceea toasteză pentru Ilust. Sa A. Liviú, fost președinte al reuniunii, și pentru Rev. dn Canonic și Vicariu general P. Pop, actualul conducătoriu al dieceșei Lugoșului; dl prot. al Bocșei M. Gianu a toastat pentru reuniune și președintele ei, dl prot. al Vermeșului I. Vulcu pentru reuniune, pe care foarte nimerit o asemănă cu un roiú; dl învăț. A. Neda pentru membrii fundatori ai reuniunii, dl învăț. I. Micleu pentru ambit dnul protopop, la care apoi imediat răspunde simpaticul dn prot. M. Gianu accentuând, că în împrejurările de ađi e foarte mare lipsă de armonie între preoți și învățători, de aceea preoții să caute cu ori ce preț a căștiga simpatia învățătorilor, dacă voesc, ca ambit să lucre mână în mână. Acest răspuns a făcut o impresiune foarte bună asupra celor prezenți.

Președintele mai toasteză apoi pentru damele prezente la banchet și pentru învățătoriu oșpe I. Marcu, și dl Ierou. Pascu pentru oficiile administrative, bisericești și școlare. Sub decursul banchetului s'au spedit telegrame salutătoare Escelenței Sale Dnui Mitropolit V. Mihályi, Ilustr. Sale Dnui A. Liviú și Rev.

la purtătorul de matricule. Ce nume să se pună pruncului, stă în voea părinților. Numele pruncului în sensul §. 42 al legii citate se poate pune și însuși purtătorilor de matriculă în decurs de două luni dela naștere. Este de dorit, ca totdeauna să se reclame în contra abuzurilor.

Roma.

Sfinția Sa Leo XIII a adresat cardinalului secretar de stat Rampolla o scriptă cu privire la sebarile italiene din 20 Sept. În scriptă dice Sfinția Sa, că sperase, că vor fi cu considerare la etatea sa înaintată, dară a fost constrins a fi martor la glorificarea revoluțiunii italiene și a despoierii sfintului Scaun. Mai ales l-a întristat, că voesc a perpetua conflictul și a face Roma erăși păgână. Națiunea suferă; cei ce o guvernază nu numai că n'au ridicat bunăstarea materială a țării, ci au îmbrăncit-o și în privință morală. Papa face amintire despre suveranitatea Pontificilor, despre originea și influința ei salutară și provocă pe Italiani, să fie creștini buni în adevăratul înțeles al cuvântului.

Aprópe tóte foile aduc scirea, că regele Portugaliei va cerceta în 20 a c. Roma. Lumea e curiosă, că după ce în Roma petrec doi suverani, Pontificele Roman, a cărui jurisdicțiune se estinde preste tot pământul, și regele Umberto, a cărui domnie e mărginită asupra statului italian, pe care din ei îl va cerceta mai întâi regele Portugaliei ca unul, ce stă în fruntea unui regat catolic. Noi credem, că regele Carol al Portugaliei e diplomat cu mult mai ager, decât să viziteze Roma. El va cerceta pe unchiul său regele Umberto în altă cetate din Italia și nu în Roma.

Revista politică.

Afaceri interne.

Dieta în ședința din 8 a c. a pertractat și votat proiectul de lege, care opresce falsificarea produselor agricole.

Ministrul Bánffy erăși e glorificat din partea presei, care stă în raport intim cu fondul de dispoziție. Lui se ascrie meritul, că titulatura ministerului de externe s'a lungit fiind numit „Minister“ nu numai „des kaiserlichen“, ci și „und des königlichen Hauses“. Acastă amplificare a titlului Magiarilor o privesc ca și pe „és“-ul dela armata comună ca o consecvență naturală a pactului dualistic.

Încă nu e sancționată legea despre recepțiunea Jidovilor, și modeștii recipienți pretind deja, să se numescă în ministerul de culte un Jidan de referent în afacerile privitoare la legea jidovescă. Se poate, că pretensiunea acăsta se va și împlini, de órece Jidani sunt fiii cei desmierdați ai liberalismului magiar.

Cele două partide politice ale Sârbilor din Ungaria, partidul liberal cu organul „Branik“ și cel radical cu „Zastava“, s'au unit în un singur partid național sârbesc spre a lucra solidar în sensul programului votat de congresul naționalităților.

România.

Din Bucuresci se anunță, că criza ministerială ar fi iminentă. Anume cei trei miniștri junimiști Carp, Marghiloman și Germani venind în diferență cu colegii săi conservatori și-au dat dimisia. După ce conservatorii părăsiți de junimiști nu ar mai dispune de majoritate în parlament, se crede, că întreg cabinetul își va prezenta regelui dimisia.

Franța.

Guvernul francez era pe ducă din cauza greutăților, cu cari are să se lupte expediția militară trimisă în Madagascar. Numai învingerea din Madagascar putea mântui guvernul, căruia comisiunea parlamentară financiară i-a scărît budgetul. Mult dorita faimă despre învingerea din Madagascar a sosit. Bureau-ul de informațiuni din Paris face lumii cunoscut, că armata franceză după strapații și încordări colosale la 27 Sept. a cuprins Tananariva capitala Madagascarului. Indigenii așteptau ajutoare din Anglia; după ce acestea n'au venit, și ei și-au pierdut capitala, vor cere pace, prin ce influința și prestigiul Franței în Orient va câștiga foarte mult.

Anglia.

Parneliții au ținut în 6 a c. o adunare la Dublin, în care președintele clubului lor John Redmond a declarat, că Irlanda pretinde votarea bilului home-rule și nu se mulțămesc numai cu îmbunătățiri secundare.

Turcia.

Cestiunea armână a intrat în o nouă fasă în urma macelului întâmplat la 1 a c. între Armenii și Turcii din Constantinopol, când au fost uciși mai mulți Turci și ca la 100 de Armeni. Până acum urgitaă rezolvarea cestiunii armene numai Anglia, Rusia și Franța, acum înse s'au convins tóte puterile, că sórtea bieților Armeni de sub domnia musulmană e de nesuferit. Reprezentanții din Constantinopol ai marilor puteri au adresat Porții o notă colectivă din incidentul ultimei măcelării a creștinilor și a unor supuși străini cerând, să se facă investigații și să se ia măsuri preventive spre a împedca repetiția conflictelor. Se anunță, că persoane private au maltrat

Dn P. Pop. Decurgerea banchetului a fost foarte vială.

Ședința a doua

s'a deschis la 3^{1/2} ore p. m. Mai întâi se puo la ordinea zilei rapórtelile comisiunilor emise în ședința primă, din cari estrag următoarele:

Atât On. presiidiu, cât și comitetul reuniunii noastre împlinindu-și datorințele lor preserise de statutele reuniunii cu deplină exactitate și sumpătate, comisiunea emisă pentru reviziunea raportului general propune adunării generale, ca în semn de recunoștință să li-se exprime mulțămita adunării. Propunerea comisiunii se primesce.

Comisiunea financiară raportază, că examinând tóte socoteile cassariului reuniunii până pe timpul dela 6 Septembrie 1894 până la 29 August 1895 le-a aflat în ordine bună; deci comisiunea recomandă On. adunării generale primirea și aprobarea acestor socoți, ór cassariului a i-se da absolutoriul cuvenit.

Mai departe comisiunea acăsta raportază, că a încasat taxe restante și curente dela membrii cei vechi și noi suma de aprópe 100 fl. Aci trebuie să constat cu vie plăcere, că meritul, căci s'au încasat 100 fl., îl compete M. On. D. președinte I. Boroz, carele — în zelul și însuflețirea sa de a ridica reuniunea la o stare înfloritóre și de a-i asigura existența — însuși s'a pus în fruntea comisiunii însărcinate cu încasarea taxelor, chemând pe membri unul câte unul la sine și sfătuindu-i,

să plătescă taxele, dacă doresc binele și prosperarea reuniunii.

Tot acăsta comisiunea propune adunării, ca deși casariul și notariul reuniunii își pórtă oficiul gratuit, notariului și cassariului reuniunii să li-se voteze și prelimineze câte 5 fl. la an pentru hârtie și alte trebuințe, pentru cari nu se póte pretinde dela dinșii, ca să castrifice din al lor propriu.

Raportul comisiunii se iea la plăcută cunoscință, óră propunerile ei adunarea le primesce unanim.

După cetirea rapórtelilor comisiunilor suscitade adunarea deliberază asupra mai multor cauze; óră după aceea presiidiul pune la ordinea zilei continuarea cetirii disertațiilor. În urmarea acăsta invetătorii I. Vaidean și A. Neda își cetesc disertațiile lor, ambele lucrate cu mult zel și diligență. Aceste operate instructive fură ascultate până în fine cu cea mai încordată atențiune.

Urmând a se defige locul pentru viitórea adunare generală, la propunerea mai multora se decide, că adunarea generală viitóre să se țină în Timișóra, incredințându-se comitetul a statori timpul, când are să se țină adunarea.

Dintre propuneri amintesc aci una. Dl invetătoriu P. Muntean propune, ca la festivitățile iubileului de 25 ani al „Reuniunii invetătorilor rom. gr. or. din diecesa Caransebeșului“ reuniunea noastră să fie reprezentată prin o deputațiune de 3 membri aleși din sinul reuniunii, ceea ce se și acceptă.

Se cetesce apoi epistola dlui invetătoriu Iuliu Vuia, în care apelază la adunare, ca

acăsta să-i tindă spriginul său spiritual și material la edarea opului „Istoria școlilor noastre românesce“, pentru care scop dînsul trebuie să scruteze bibliotecile și arhivele din Pesta, Viena, Blaz, Arad, Verșet etc.

Adunarea având în vedere, că starea materială a reuniunii de presinte nu e atât de favorabilă, încât să-i póta vota un ajutoriu demu de măréta întreprindere, cu regret se vede necesitată a enunța, că deocamdată nu-i póte tinde nici un ajutoriu material. Îndată-ce starea cassei se va mai îmbunătăți în óre-care grad, adunarea își va ținé de datorință a satisface după merit aceluși apel.

Ne mai fiind alte obiecte de pertractat, președintele prin o vorbire scurtă și căldurosă, în care mulțămesc membrilor pentru activitatea și ostenelele făcute în interesul progresării reuniunii noastre, declară adunarea generală a VIII-a a „Reuniunii invetătorilor rom. gr. cat. din ținutul Lugoșului“ de închisă.

Acum, dacă comparăm activitatea și isprăvile făcute de adunarea din acest an cu activitatea și isprăvile făcute în adunările trecute, cu bucurie trebuie să constat, că reuniunea noastră a început a progresa. Nici într'o adunare nu s'au cetit 3 disertațiuni și 2 lecțiuni practice ca în cea din anul acesta; desbaterile și pertractările preste tot au decurs cu demnitatea și serioșitatea recerută. Dea Dumneđeu, ca numai bine să putem scrie despre acăsta reuniune, unica reuniune gr. cat. în întreg Bănatul!

Unul dintre cei mulți.

în mod barbar pe Armenii deținuți și au ucis dintre ei în curtea poliției și prin închisori, fără ca agenții poliției să fie împedecată această crimă, deși erau de față. Ba atari persoane sub pretext, că ajută poliția la susținerea ordinii, au atacat și persoane cu totul liniștite.

În Creta de nou s'au început între poporațiunea greacă agitațiunile pentru anexarea acestei insule la Grecia, era în Macedonia nici acum nu domnesce liniște deplină. Tote acestea probază, că Turcia înaintază pe calea descompunerii.

Minciuni istorice și diferite alte minciuni.

(Continuare.)

Tot asemenea ne-a fost bătătoriul la ochi și pasajul:

Dar nu putem să tăcem, când frații nostri uniți nu lasă, să trecă nici o ocaziune, ca să nu lovască într'un mod atât de nedemn în biserica noastră.

Asta e a doua minciună. În articolul nostru de sub întrebare spunem, ce rele au suferit Românii din partea Fanarioților, Sârboteilor și Calvinilor, și cum s. Unire a scăpat pe Români din jugul acestui stoi mare de vampiri, și se mânia foc pe noi — dnil dela „Tel. Rom.“. De ce? Când noi dăm în Fanarioți, Sârbotei și Calvinii, atunci noi lovim într'un mod nedemn în biserica română „ortodoxă“? Am dori, să scim, din ce motiv nutresc dnil dela „Tel. Rom.“ față cu Fanarioți, Sârbotei și Calvinii o dragoste așa de mare, cât își identifică cu ei biserica sa românească „ortodoxă“ și „națională“? De cumva nu ne-o vor spune, noi nu vom insista, ci ne vom formula înși-ne răspunsul.

Dar „frații nostri uniți nu lasă, să trecă nici o ocaziune, ca să nu lovască într'un mod nedemn în biserica noastră“. Va fi. Nu-și aduc aminte dnil dela „Tel. Rom.“ de povestea „Lupul și mielul“?

Minunat e apoi și modul de a polemisa, care-l observă „Tel. Rom.“. E-tă-l:

Tote (asertiunile „Unirii“ din articolul „Centenariul al doilea al s. Uniri) atât de evident sunt combătute deja nu numai de ortodoxi, ci chiar și de archierei și laici mai luminați uniți, încât cu greu vom pute găsi argumente nouă, ér pe cele vechi nici nu le-am produce pe toate într'un simplu răspuns de diar.

Așa scrie „Un preot ortodox“ și în nrul 99 al „Tel. Rom.“:

Scim prea bine cu toții, și nu va nega nimeni adevărul, că etc. De aceea nici nu stăruim asupra lor.

Éra în nrul 100 scrie „Un preot ortodox“ al „Tel. Rom.“ astfel:

Dar să vedem, ce au făcut papii dela Roma pentru poporul român, numai până la „s. Unire“ deocamdată. Voiți răspunde și la această întrebare cât se poate de scurt și numai în general lăsând, ca cetitorul însuși să se convingă mai de aproape resfoind istoria bisericească și cea politică a poporului nostru, unde sum sigur, că va afla destule dovezi pentru asertiunile mele următoare.

Acesta e modul de a polemisa, ce-l observă dnil dela „Tel. Rom.“. Lor nu le pasă de ceea ce spun documentele istorice. Dór ei sciu să-și croască istorie și de rost. Nu e apoi mirare, dacă istoria acesta a lor băjbăe de — „adevăruri, pe cari nu le va nega nime“. Cari sunt acei „laici mai lu-

minati uniți“, cari au combătut asertiunile noastre? Și cari sunt mai ales acei „archierei uniți“, cari au combătut asertiunile noastre din articolul de sub întrebare? Numescă dnil dela „Tel. Rom.“ macar și numai un atare archiereu și citeze-i cuvintele, și atunci nu le vom dice — gurii minciunose.

Adevărat, că „Tel. Rom.“ se dispensează însuși dela toate acestea, când dice în nrul 97:

Ar trebui să scriem întrégă istoria poporului român până la anul „s. Uniri“.

Dar nu o scrie, și poporul român are să-i fie recunoscători pentru acesta, de ore ce, pe cum se va vedé, dnil dela „Tel. Rom.“ nici idee n'au despre ceea ce este istoria.

Înse acum să nu ne mai opăcim, ci să urmărim mai departe elucubrațiunea cea erudită a „Tel. Rom.“. Ea continuă în nrul 97 astfel:

Audiți, Români! „Noi nu putem să ne mândrim cu o istorie lungă, cu toate că poporul român petrece acum de optsprezece vécuri în frumoasa lui patrie dela Istru și din Carpați“. Audiți, Români! „Trecutul poporului român nu cuprinde fapte istorice.“ Faptele străbunilor nostri, nici chiar cele de ale unui Ștefan cel Mare și Mihaiu Vitezul n'au lăsat urmări hotărîtore pentru vécurile următoare ale poporului român. „Istorie, carea să merite acest nume, poporul român are nu chiar de două vécuri.“ Cuun cuvint, poporul român în decurs de 18 vécuri, n'a lucrat nimic, n'a făcut nimic, ca să aibă o istorie, ci pe cum putem deduce din aceste asertiuni ale dlui autor, numai a durmit întins la sóre ori acuns în vizuniile munților.

Ori prea multă ignoranță, ori prea multă reavoință trebuie să supun despre autorul acestor asertiuni, când susține și profesază astfel de lucruri despre poporul român. Dar éráși mé întore, și nu-mi vine a presupune nici ignoranță și nici reavoință absolută într'insul, deóre-ce presupun, că e român, și ca român cunoște întrégă istoria poporului său și nu-l voese réul.

Dar vedé multă reavoință într'insul față de acea parte a poporului român, carea nu aparține confesiunii lui, și acesta din cauză că ignorază cu desăvârșire istoria poporului român până la anul 1700, adecă până la anul (1698), când o mică parte din acesta sedus de dușmanii sîntei noastre biserici ortodoxe, s'a lăpédât de ea, și numai faptele sêvârșite dela acest an începe prin bărbați uniți le recunósce de istorie și le glorifică.

Prea multă neprecauțiune față de întreg poporul român și prea multă reavoință față de românii ortodoxi, prea multă laudă de sine (față de românii uniți) și prea multă îngâmfare iesuitică.

Un testimoniú mai desastros pentru poporul român în timpurile de față, nici cel mai netmpăcat dușman al lui nu i-ar fi putut da.

Ocuparea Daciei prin divul Traian, luptele cele multe cu ordele barbare al dacilor, gepidilor, avarilor, hunilor, ungurilor, polonilor și turcilor, nu sunt ele ore demne de a face istoria poporului român? Suferințele cele multe și nenumărate, sângele cel mult vêrsat în decurs de aproape două mii de ani în luptele cele crâncene pentru de a face istoria poporului român? Descălecarea lui Dragoș în Moldova și a lui Negru Radu în Muntenia (ambele România de adî), victoriile cele gloriose raportate de Ștefan cel mare, Mihaiu Vitezul și alții față de semilună în favorul întregii creștinătăți, n'au lăsat ore acelea „urmări hotărîtore pentru vécurile următoare ale vieții poporului român“? Însă-și existența de adî a poporului român, nu e ore urmare hotărîtore a faptelor istorice sêvârșite de străbunii nostri pentru vécurile următoare ale vieții poporului român? etc. etc.

Nu cred, să răspundă negativ nici dl autor la aceste întrebări.

Se vede, că dnil dela „Tel. Rom.“ sunt curioși, să audă răspunsul nostru la întrebările acelea. Le împlinim deci dorința.

Pe cum am diș, noi de loc nu suntem aplicați a primi dela dior lecțiuni în ale iubirii de neam, nici nu vom, să ne asemene ore cine în privința acesta cu dior. Înse iubirea noastră de aderév e încă și mai mare, și iubirea de neam nici odată nu ne va îndupleca, să falsificăm adevărul. De așa ceva sunt capabili numai nisce ómeni, a căror iubire de neam încă e așa de veritabilă ca și istoria, carea și-o făuresc, după cum cere lipsa.

S'au luptat mult Români?

Va fi, dacă așa ne spune „Tel. Rom.“. Înse necasul e, că istoria e foarte mașteră față cu ei: ei nu-i prea vine la socotéla, macar numai să amintescă luptele acelea „multe“ ale Românilor.

Despre „ocuparea Daciei prin divul Traian“ și despre „luptele cele multe“ ale lui „cu ordele barbare ale Dacilor“ am fi cetit și noi și recunóschem însemnătatea istorică a acestei ocupări și a acestor lupte. Recunósckerea acesta a și transpirat destul de clar și în articolul nostru „Centenariul al doilea al s. Uniri“. Acolo am diș: „El (anul 1700) a fost anul, în care *rămurelul latin din răsărit* a fost altuit în trunchiul lumii civilizate.“ Ér mai la vale: „Chemata la sêrbătorirea acesta ar fi întreg poporul român, și el, care are să *mulțămescă Romei* nascerea și renașcerea sa etc.“

Mare trebuie să fie deci orbia pătimașe, de care sunt cuprinse sufetele dlora dela „Telegraful Roman“, dacă ei au ochi trupesci și totuși nu vedé cu ei. Articolul nostru chiar aceea a voit să arete, că anul 1700 pentru noi Români are însemnătate istorică nespuse de mare nu numai în privința religioasă, ci și în privința națională: el a reînțepuit a tórcé firul istoriei coloniei latine din Carpați și de lângă Istru acolo, unde acel fir a cădút din mâna Romei, saú pe cum dice Misail, în anul 1700 „părea, că geniul vechii Rome se scólă din mormintul său secular spre a mai însuffla odată coloniile lui Traian“. ¹⁾ Și legătura asta, în care aducem noi ceste două evenimente, nu au observat-o dlora?

Înse „luptele cele multe cu ordele barbare ale — Gepidilor, Avarilor, Hunilor“ totuși le-am trecut cu vederea în „prea multă îngâmfare iesuitică“. „Iesuitică“ da, înse nu „ingâmfare“, ci iubire de adevér ne-a spus, să nu amintim luptele acelea. Am făcut și noi ca Iesuiții, când scriu istorie. Iesuiții nu scriu adecă istorie de rost, nu o sug din degete, ci o scriu întemeiați pe documente și monumente istorice. Așa nici noi nu am putut să scriem despre luptele acele multe din simpla cauză, că ele nu sunt adevărate nici în documente și nici în monumente istorice. Numai în „Niebeungenlied“ scim, că se cuprind următoarele:

„Den Polen und Walachen schritt eben durch das Feld
Die Schaar der guten Rosse, die sie mit Kräften ritten.“

Și apoi:

„Da war de Herzog Ramung aus der Walachen Land:

¹⁾ La I. M. Moldovan: Spicuire în ist. bl. a Rom. Blaș 1873 pag. 20.

Mit siebenhundert Mannen kam er vor sie gerannt; Den wilden Vögeln ähnlich sah man einher sie fahren.“

Nu mai cât aci nu e vorbă de vre o luptă a Românilor în contra Hunilor, ci de alaiul, ce Români îl formau lui Atila. Aceea nu se știe, dacă Atila a învins pe Români în luptă și așa și-i a supus, ori d'ora Români vedându-se mai slabi s'au supus Hunilor de bună voie. Despre „luptele cele multe“ ale Românilor „cu órdele Gepizilor, Avarilor, Hunilor“ noi nu știm nimica și nu putem să ne minunăm în de ajuns de o parte de vasta erudiție istorică a domnilor dela „Tel. Rom.“, cari scriu despre luptele acelea, ér de altă parte de micimea lor de suflet, cu care ei ascund dinaintea lumii nisele cunoștințe istorice atât de prețioase.

„Luptele cele multe cu órdele—ungurilor, polonilor și turcilor“ încă le cam cunoștem, și chiar și străinii încă recunosc vitejia, ce au dovedit-o Români în luptele acestea. Dar de altă parte unele dintr'însele sunt de așa, cât trebuie, să ne acoperim fața, când ele se amintesc. Cât de rușinătoriu a fost rolul, ce au jucat Români pe Câmpul Mierlei, după lupta dela Varna și înaintea Vienei! Ori ce am face, pete de acestea nu vom pute nici odată să spălăm de pe trecutul poporului român. Puțină ne este mângăierea, că și Ungurii încă au stat în serviciul Turcilor tocmai ca și Români și s'au luptat alături cu Turcii împotriva oștilor creștine. Puțină ne este mângăierea acesta, de ore ce vedem, că dintre Unguri mai ales Protestanții și numai puținii catolici au făcut-o acesta.

Ori cât de tare ne-am iubi înse nemul și ori cât de bine am cunoșce faptele războinice une ori fórte glorioase ale înaintașilor noștri, iubirea și cunoștința acesta totuși nu ne póte îndupleca, să susținem, că Români până la anul 1700 ar fi avut istorie adevărată. De s'ar sminti de cuvintele noastre nu numai din dela „Tel. Rom.“ și alaiul lor, ci toți neuniții începând din Fanar și până la Moscva, noi totuși susținem, că Români numai dela a. Unire încóce au istorie adevărată.

(Va urma.)

Correspondințe.

S.-Șugag la 18 Sept. st. n. 1895.¹⁾

Onorată Redacțiune!

Cu datul 29 August — 10 Septembrie a. c. în Nr. 776 al „Tribunei“ a apărut o notiță despre sfințirea bisericii din Sat-Slatina din Maramureș.

De órece cele espuse în acea notiță sunt neadevurate, scornite cu intențiune perversă de a seduce publicul cetitor, mă simțesc îndatorat a descrie starea adevărată a lucrului și a Vă ruga, să comunicați ordurile mele.

Este drept, cumcă Escelența Sa Preasfințitul Domn Episcop Mihail Pavel cu spese, cari se apropie la 40,000 fl., a zidit în S.-Slatina o biserică pompósă, ca și care n'avem în Maramureș. Iconostasul, pictura și înzestrarea internă a acelei biserici a costat 6000 florini.

Escelența Sa Mihail Pavel lasă poporenilor s'ei de odinioară din S.-Slatina această biserică ca monumentul cel mai frumos al inimii sale iubitoare, dar ni-l lasă și nouă

¹⁾ Publicarea acestei corespondențe a întârziat din cauza lipsei de spaț. Red.

Maramureșenilor spre eternă amintire a faptelor sale mărețe.

Pentru sfințirea bisericii acesteia s'a defipt ziua de S.-Măria mare, despre ce oficios s'a relaționat Escelenței Sale Preasfințitului Domn Episcop al nostru Dr. Ioan Szabó.

Escelența Sa cu dat 17 August sub Nr. 5887 a binevoit a dispune mie ca Vicariului s'eu din Maramureș următoarele: „Încât împrejurările nu-mi admit a îndeplini în persoană actul consacării, se conrede Rsmei Frăției Tale, ca în 27 August să îndeplinesci binecuvintarea acelei biserici. Cerând noi darul și binecuvintarea lui Dumnezeu asupra poporului de acolo, ești recercat a relaționa despre cele împlinite.“

Aceste sunt cuvintele rescrisului episcopesc și nu cele comunicate de DVóstre.

Apoi espresiuini ca „exigențele morale șcl.“ în ordinațiunea mie adresată nu se află.

Aievea mă mir, cum se pot scrie atari absurdități într'o fée seriósă? Cum póte da „Tribuna“ în péna unui episcop cuvinte, că nu este de lipsă edificarea bisericilor?

Din contră cu ordinațiuni multe ași puté aréta, cumcă Escelența Sa Preas. Dn Episcop Dr. Ioan Szabó a îndemnat și îndemná pe popor și pe cler, să zidescă biserici, școli și superedificate parohiale.

Cu consciința curată pot scrie, cumcă diecesa Gheriei înflorește, prosperéză și arată progrese mari. Resultatele îmbucurătoare, ce s'au ajuns pe terenul bisericesc, școlar, material și disciplinar al Diecesei, sunt manifestate în fapte positive.

Și în aceste partea de frunte o are Escelența Sa Preasfințitul Domn Episcop al nostru.

Pentru aceste poporul și noi clerul suntem recunoscători și cu totă iubirea ne alipim de Episcopul nostru, și dela această iubire și adheșiune nu ne vor abate nici comunicări de minciuni tendențioase, nici batjocoriri nedrepte.

Mai încolo nu este adevărată nici observarea, cumcă Escelența Sa Pavel ar fi dispus, că biserica din S.-Slatina să rămână de o cam dată neconsacrată.

Nu, ci lucrul stă astfel:

Întreprindătorul iconostasului pe 27 August n'a fost gata, după ce s'a relaționat Escelenței Sale Episcopului dela Gherla; ér Escelența Sa Mihail Pavel fiind la Slatina, mi-a spus oraliter dorința Sa, cumcă biserica să se sfințescă cât de curând, în urma căreia și a dispunerii Escel. D. Episcop al nostru acea biserică o voi sfinți în 20 l. c., adecă în serbătórea Nascerii Preacuratei Vergure Maria.

Astfel stađ lucrurile și nu pe cum sunteți DVóstre informați.

Cu stimă rămân

Tit Bud

Vicariul Maramureșului.

Nr. 30—1895.

Convocare.

Pe basa §. 13 din statute avem onóre a invita pe toți membrii, spriginitorii și binevoitorii „Reuniunii Femeilor române gr. cat. din Blaș“ la adunarea generală de tómnă, ce se va ține Duminecă în 27 Octóbre st. n. a. c. la 3 óre d. a. în sala de desemn a gimnasiului din loc.

Programa:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raportul general al comitetului.
3. Statorirea bugetului pe anul 1896.
4. Presentarea rațiunilor fundațiunii

Leontina F. Negruț și a fundațiunii Ana Vlassa n. Poruț.

5. Esmiterea alor 3 comisii: a) pentru censurarea raportului general, b) pentru censurarea rațiunilor celor două fundațiuni, c) pentru înscriere de membri noi.

6. Eventuale propuneri.

7. Închiderea ședinței.

Din ședința „Reuniunii Femeilor gr. cat. române din Blaș“ ținută în 10 Octóbre a. c.

Rosa Muntean
presidentă.

Ioan Fodor
secretar.

Stimate Domnule Redactor!

În urma transferării mele din Blaș în țin de datorință înainte de a părăsi Blașul a aduce pe această cale sincerele mele mulțămite tuturor acelor Domni, cari cât am stat aici, s'au aréat cu deosebită bunăvoință față de mine, și asigurându-mi de devotamentul meu îl rog, să mă țină în amintire.

Cu distinsă stimă

Blaș 12 Oct. 1895.

Enric Fabritius
subjude reg.

Noutăți.

Prețul agratării martirilor. Diarul „Budapesti Hirlap“ spune în nrul din 11 a. c.: „La propunerea ministrului de instrucție publică Wlassics Gyula Maiestatea Sa în zilele acestea a hotărît într'o cestie, care în raporturile instrucției populare a patriei noastre are însemnătatea unui eveniment momentos. — Hotărîrea prealaltă a enunțat anume, că școlile populare susținute din fondul școlastic al fostului regiment I românesc de grănițeri nu au caracter de reuniuni private, ci caracter comunal, ca atari au să se pună sub inspecția senatelor școlastice comunale, și jurisdicția comitetului, care administrează amintitul fond școlastic, de aci înainte nu se estinde la conducerea școlilor din cestiune.“

Gvernul și patriarcul Brancovic. Cu ocașiunea desbaterii reformelor bisericesti în casa magnaților gvernul a sperat, că patriarcul s'erbesc din Carloveț încă va vota pentru numitele reforme, dară s'a înșelat, căci patriarcul Brancovic recunoscându-le de periculoase pentru religioșitatea poporului s'eu le-a combătut. De atunci gvernul prin uneirele sale s'a silit a face patriarcului mai multe greutăți, până acum înse fără succes. Mai de curând fiind vorbă de convocarea sinodului episcopesc, gvernului s'a opus, éră patriarcul a recurs la grația Monarhului, care a permis ținerea sinodului pe 29 Sept. Faptul acesta l-a accentuat patriarcul și în discursul de deschidere. Gvernul nu a trimis de astădată comisar regesc la sinod, éră organele semi-oficioșe atacă pe patriarcul órecând glorificat din partea lor. Acesta încă este un efect al reformelor numite bisericesti politice.

Résplata tot nu urméză. Superintendenții și păstorii protestanți erau încantați de reformele bisericesti-politice și au spriginit din tóte puterile introducerea lor. Acesta au făcut-o ei atât din motivul, că le reprobă și combate biserica catolică, cât și din sperarea unei remunerări din partea gvernului. Acum se ved amăgiți spriginitorii reformelor, de órece résplata dela gvern tot nu urméză. Fóea protestantă dela Sárospatak „Órálló“ se plânge amar, că pe când bărbații conducători ai statului înótă în splendóre și glorie, se pare, că și-au uitat de miseria clerului protestant, care prin reformele cele noué mai perde și din venitele stolare. Acesta va aduce cu sine, că pe încetul o parte a comunităților bisericesti protestante vor rămâne fără păstori, ceea ce nu numai duce la sélbătécire morală, ci și din punct de vedere național magiar încă este un păcat nefertat.

Cas de mórte. Petru Florian paroch în Racovița (protopop. Sibiului) și viceprotopop onorar a repausat în 8 a. c. în al 67-lea an al etății și al 41-lea al preoției.

În veci amintirea lui!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Instituțiunile calvinesci în biserica românească din Ardélü.

L.

Calvinirea sfințelor taine.

(Capetü.)

Altă instituțiune introdusă de calvinii în biserica românească din Ardélü la administrarea tainei căsătoriei este instituțiunea strigărilor. Canónele bisericii răsăritului nicăiri nu prescriu promulgarea căsătoriilor înainte de închiare în forma, în carea se face promulgarea acésta astăđi în mai tóte statele din Europa. Canonul 7 alü sinodului dela Nicaea în edițiunea arabică prescrie promulgarea căsătoriei vėduvilorü și vėduvelorü în biserică. ¹⁾ Scopul promulgării acesteia înse a fostü cu totul diversü de alü promulgărilor de astăđi.

În timpul mai nou promulgările furü introduse prin legile civile în statele, în cari se află credincioși de ai bisericii răsăritului. Așa în Austria prin așa numitulü „*Declaratorium nationis illyricae*“ din anulü 1779. Totü asemenea furü introduse prin legi civile în Rusia, Grecia, Sėrbia.

În biserica românească din Ardélü pre timpulă, când s'a începutü supremația calvină, nu erau în usü strigările, pre cum nu erau nicăiri în biserica răsăritului. Calvinii din Ardélü le moșteniserü în biserica lorü lucră de pre timpulü, cândü nu erau desbinași de biserica catolică.

Și cumcă și instituțiunea strigărilor aü introdus-o calvinii în biserica românească din Ardélü, se vede din condițiunea a 8-a pusă de principii calvinesci mitropolitilorü romănesci, în carea se ăice:

„*Quod personas sacro-sancto mairimoniü vinculo copulandas, tribus ad minimum ante copulationem diebus, in frequenti ecclesiae coetu publicabit, ac per quoslibet pastores sibi subjectos ubilibet et in quibusvis ipsorum ecclesiis publicari faciet, ac si nihil vitii quo copulatio eorum futura impediri posset, de iisdem inaudiatur, copulabit . . . ac per alios etiam perinde copulari faciet. . .*“ ²⁾

Sub presiunea calvină a adusü o asemene hotărfire cu privire la strigări și săborulă mare dela 1675, care în canonulü 6 dispune următoarele:

„*Cari se vorü căsători, Popa să de scire la biserică mainainte cu o septemănă, și de nu se va afla între ei nici o necădere, așa fi vomü cununa.*“ ³⁾

Între tóte instituțiunile introduse în biserica românească sub presiunea calvină, cari le cunoscemü până acum, putemü ăice, că singurü instituțiunea strigărilor a avutü valóre practică, și s'a și unitü cu spiritulü bisericii răsăritului, cum între altele se vede și de acolo, că biserica răsăritului s'a supusü pretutindinea legilorü civile, prin cari s'aü introdusü promulgările căsătoriilor.

Probabilü, că totü sub influința calvină s'a introdusü în biserica românească din Ardélü și modulü apusanü de a computa gradurile de consăngenitate în linia transversală. Biserica răsăritului compută gradurile de consăngenitate după modulü de computare al dreptului romanü, a cărui regulă este: „*quot sunt generationes, tot sunt gradus inter personas, de quarum cognatione quaeritur.*“ ⁴⁾

După dreptulü bisericii răsăritului suntü oprite 7 graduri de consăngenitate în linia transversală computate după dreptulü romanü. ⁵⁾

Nu așa compută înse calvinii gradurile de consăngenitate în linia transversală, și nici cu oprirea căsătoriei între consăngeni din linia transversală nu mergeaü în vėculü 16 și 17 numai până acolo, până unde merge biserica răsăritului.

Calvinii în computulü consăngenităđii transversale aü păstratü modulü de computare al bisericii apusului. ⁶⁾ Modulü acesta înse este modulü de computü alü dreptului germanü, care nu compută gradurile transversale după nasceri, ci după părechile de părinți, sau așa numitele parentele. ⁷⁾

Din diversitatea modulü de computare între biserica răsă-

¹⁾ Coleti Concil. Coll. H, 575 după Zishman »das Eherecht der orientalischen Kirche« Viena 1864 pag. 687.

²⁾ Petru Maiorü »Istoria bisericii Romănilorü« pag. 74.

³⁾ Totü acolo, partea inedită în »Acte și Fragmente« de T. Cipariü pag. 146.

⁴⁾ Zishman »Das Eherecht der orientalischen Kirche«. Wien 1864 pag. 220.

⁵⁾ Șaguna »Compendiü de dreptulü canonicü« pag. 81.

⁶⁾ Gelei Katona c. 68.

⁷⁾ Schulte »Lehrbuch der deutschen Rechtsgeschichte«, ed. 3. Stuttgart 1876 pag. 542 și uu.

ritului și între biserica apusului și a calvinilor se nasce diversitatea aceea, că un gradü de alü apusanilorü și calvinilorü cuprinde în sine totü două graduri de ale răsăritenilorü. Așa de pildă gradulü întâiü alü apusanilorü și calvinilorü cuprinde în sine gradulü întâiü și alü doile alü răsăritenilorü; gradulü alü doile alü apusanilorü și calvinilorü cuprinde gradulü alü treilea și alü patruile alü răsăritenilorü; gradulü alü treile apusanü și calvinü cuprinde pre alü cincile și alü șesele alü răsăritenilorü, érá alü patruile apusanü și calvinü cuprinde pre alü șeptele și optule răsăritenü.

Mai departe dreptulü apusanü și calvinü opresce căsătoria între consăngeni din linia transversală până la gradulü alü patruile inclusive după computulü germanü, care este alü lorü, sau până la gradulü alü optule inclusive după computulü răsăritenü.)

Și mirare! modulü apusanü și calvinü de a computa gradurile de consăngenitate în linia transversală îlü aflămü în unü actü momentosü alü bisericii romănesci din Ardélü de pre timpulü supremației calvine. Tocmela a 11 a Mitropolitului Dositeiü din anulü 1627 sună astfelü:

„*Popa de nu va cununa ómeni 4 stepene de frăție . . . glóbă 50 de floriti.*“ ⁸⁾

Sub „*patru stepene*“ se înțelegü patru graduri de consăngenitate transversală computate după modulü apusanü și calvinü, căci după modulü răsăritenü de computü, gradulü alü 4-le ar fi veri primari, și apoi Mitropolitulü Dositeiü de securü nu a poruncitü preoțilorü să cunune veri primari cu glóbă de 50 floreni pentru acei cari nu vorü voi ai cununa. Ci a poruncitü preoțilorü să cunune veri de alü treile, cari după computulü apusanü și calvinü suntü în gradulü alü patruile. Póte că unii preoți imitândü pre apusanü și calvinü nu voieaü să cunune veri de alü treile, cu tóta că dreptulü răsăritenü nu oprise așa ceva. Și Mitropolitulü Dositeiü pre acești preoți a voitü a-i aducă la ordine. În computulü gradurilorü înse s'a luatü și elü după apusanü și calvinü.

Acésta o recunósce și Petru Maiorü, cândü despre tocmele acésta ăice:

„*Unde grăesce săborulü de patru stepene, adecă spițe de frăție ș. c. se cade să se scie, că săborulü acesta numără aci spițele după socotela popistașilorü, nu după socotela nóstră și a Grecilorü, cari numėremü spițele după socotela Pravilei cei împėrătesci.*“ ⁹⁾

Se nasce înse acum întrebarea, că de unde a luatü Mitropolitulü Dositeiü datina acésta de a computa gradurile de consăngenitate transversală?

Însuși Petru Maiorü recunósce, că dela catolici nu o aü pututü lua, deórece catolicii în Ardélü pre acele timpuri erau fórtē puținü și de totü slăbiți de calvinii.

Petru Maiorü înse în locü de a căuta cauza lucrului în contactulü celü tare aprópe alü bisericii romănesci din Ardélü cu biserica calvinăscă chiarü pre timpurile acele, caută esplicarea lucrului în o hipotesă câtü mai nevorisimilă, și susține, că în biserica românească ar fi intratü datina acésta dela Secul, cari arü fi fostü órecândü de ritulü grecescü înse uniți în credință cu biserica Romei, și ca atari arü fi primitü ei mai întâiü dela apusanü modulü apusanü de computarea gradurilorü de consăngenitate transversală, dela ei apoi l'ar fi primitü preoții romănesci din secuime, și dela aceștia apoi ar fi trecutü în tótă biserica românească din Ardélü.

Hipotesa acésta chiarü pentru că e prea complicată, și se întemeiază éráși pre alte hipotese, nu póte fi adevėrată. Căci ar trebui să se dovedescă:

1. Că Secuii aü fostü óre cândü de ritulü grecescü.
2. Că s'aü unitü cu Roma ca atari.
3. Că aü primitü dela apusanü modulü de computarea gradurilorü, lăsândü pre celü răsăritenü, deși erau de ritulü grecescü.
4. Că dela Sėcui l'aü luatü preoții romănesci din secuime fără nici unü motivü.
5. Că preoții aceștia apoi l'aü lășitü în tótă biserica românească din Ardélü.

Nici una din aceste cinci hipotese înse nu este dovedită, și nu le-a pututü dovedi nici Petru Maiorü.

Încă și mai puținü probabilă este părerea lui Timoteü Cipariü, care susține, că e mai verosimilü, că datina computului apu-

⁸⁾ Vehring »Kirchenrecht« pag. 884 și Gelei Katona c. 68.

⁹⁾ Petru Maiorü »Istoria bisericii Romănilorü« partea inedită în »Acte și Fragmente« de T. Cipariü pag. 151 și uu.

⁹⁾ Totü acolo pag. 155.

nu s'a păstrat în biserica românească din Ardélú „din tradițiune națională română, dela care și în biserica latină a intrat acestă modă de computare.“

Tare se înșală T. Cipariú, cândú susține acésta. Elú așa se vede, că era de credința falsă, că modulú apusanú de a computa gradurile consângenității transversale este modulú Românilorú anticí. Chiarú dimpotrivă, modulú Românilorú anticí, precum amú vedútu mai susú, este modulú computării usuatú până astăzi în biserica răsăritulú, și și la noi la Români. Érá modulú apusanú este modulú nu alú Românilorú anticí, ci alú Germanilorú.

Și Petru Maiorú și T. Cipariú arú fi purcesú mai naturalú, dacă fără de a umbra căutându prea departe, ar fi susținutú, că și modulú acesta de computarea gradurilorú consângenității în biserica românească din Ardélú, cu totulú străinú de usulú bisericii răsăritulú și și a celei românești, este unú rezultatú alú influinței calvine.

Timoteú Cipariú este de părere, că tocmeála de mai susú a Mitropolitulú Dositeiú nu are să sune: „*popa de nu va cumuna ómení patru stepene de frăție,*“ ci „*popa de va cumuna ómení patru stepene de frăție.*“

În casulú acesta, — care în adevărú e mai probabilú, — Mitropolitulú porunci clerulú să nu cuteze a cununa veri de alú treile.

Acum veri de alú treile după dreptulú răsăritenú se potú cununa. Nu înse după dreptulú apusanú și calvinú. Cândú deci Mitropolitulú a opritú preoțilorú cununia verilorú de alú treile, atunci a demandatú preoțimii să se acomodeze datinei calvinesci. Și în casulú acesta influința calvină s'a estinsú nu numai asupra modulú computării gradurilorú, ci și asupra numărulú gradurilorú oprite.

Împrejurarea, că în Pravila mică de Govora din România dela 1640, la carea se provóca T. Cipariú ¹⁾ încă s'arú opri gradulú alú optule de consângenitate, nu schimbă nimicú, deoarece fiindú în tocmeála Mitropolitulú Dositeiú nu numai numărulú gradurilorú, ci și computulú lorú cu totulú apusanú și calvinú, este multú mai probabilú, că pre améndoué le-a primitú sub influința calvină, decâtú sub a Pravilei de Govora, carea și fără de aceea fu edată cu 13 ani mai târziu decâtú tocmelele lui Dositeiú.

¹⁾ »Acte și Fragmente« pag. 190.

Mârgeaua Gialmarei.

Novelă de Laicus.

(Continuare.)

Mergând mereú înainte ei putură vedé în sfârșit o grupă neagră. Era de sigur una dintre multele oase, ce găsești prin deșertul African. Căci să nu se credă, că doră pustia ar fi lipsită de astfel de locuri rĂcoritoare. Dai și aci de movile și deluri și găsești locuri, unde murmurul unuí isvor te face, să știi, că ești în pustie. Și locuri de acestea sunt multe. Aci întâlnești grupe de palmi încunjurate cu tufiș de tamarinde, apoi cactuse pline de spini și alocuria și câte o aloe cu frunzele late și cu câte o crenguță lungă de douăzeci de urme, în vârful căreia înfloresce o singură flóre.

În locurile acestea póte pasce liniștit calul, ér călătorul ostenit se póte scuti de ferbințele sórelui ecuatorial. Și o astfel de oasă mai mică era și aceea, spre care fugise Arabul, și care era de altcum destinată, să le servescă de popas în ziua aceea. Beduinul o cunoșcuse de departe și de aceea își împintenase calul spre a ajunge la ea, înșirate de ce l-ar ajunge căldura sórelui.

La vederea ei călătorii nostri se sfășuiră, ce e de făcut? Nu era eschisă posibilitatea, că în oasa aceea să fie o cetă de Arabi, pe cari Misram i-a avisat despre soarea lor și acum îi ține pregătiți. A se ascunde dinaintea lor era imposibil, căci jur împrejur nu se afla nici un loc acomodat, nici un tufiș, nici un arbore.

În urmă ajunseră la rezultatul, că bagajul să rămână înapoi, și numai în cazul acela să înainteze, când i-se va da semnalul.

Apropiându-se ei tot mai mult de locul acela, frica le dispăru. Era de abia un mic tufiș, în care nu se putea ascunde nimeni. Într'un târziu observară și calul Arabulú mișcând în liniște.

Se făcu semn Cabilulú, și caravana se puse éráși în marș.

Ajunși la oasă vedură pe Arabul, care făcuse speliăturile indicate în lege, cum sta în genușii privind spre Meca și recitând unele stichuri din Coran. Sven nu se putu reține, să nu-i spună, că dispărerea lui i-a pus pe gânduri, și că le-ar páre foarte bine, când lucruri de acestea nu s'ar mai repeți.

„Misram e om liber!“ răspuse Arabul după puțină gândire, mișcând din cap. „El

póte merge, unde voesce, și dacă tu n'ai încredere în el, poți să-ți continui calea singur!“

Jocerau, care observase, că Arabulú îi cădură greu cuvintele lui Sven, îi liniști.

După acest mic incident se începu adevărata viață de tabără. Se înșepeni cortul, se adăpară caii și se liberară de hamuri, se aprinse focul, se fripse carne, și nu-și uitară nici de indispensabila cĂscă de cafea, care ferbea alătura.

Preste câteva cĂsurí expedițiunea sta culcată pe érbă fumând și povestind la umbra palmilor. Se designară apoi pĂzitorii de nópte așa, că mai întâiú să stea de pază Jocerau, al doilea Sven și al treilea Eugen. Și se făcu planul, ca la două ore să fie treziți și la trei să plece mai departe spre a puté fi pe amĂși la fântána cea mai de aproape, unde să rămână până cătră sară și apoi să-plece mai departe.

Într'aceea sosi și nóptea, și fiind rece, rind pe rind se traseră cu toții sub cort, rămânând afară numai cei însărcinați cu paza.

Doi chasseuri, ce încă erau trezi, grijaú de cai, cari când unul, când celalalt erau neliniștiți. Sven și Eugen și chasseurii celalaltí erau în cort. Cabilul sta ghemuit la intrarea cortului.

Jocerau, după ce mai spuse câteva vorbe celor doi chasseuri, cari încă stăteau de pază preste nópte, se apropiă de Misram.

Arabul își așternuse patul afară și nu în cort cu celalaltí. Întrebându-l Jocerau de pricină, Misram răspuse:

„Dumneđeu și-a împărțit în diferite chipuri darurile sale. Pe mine m'a donat cu liniștea conștiinței, cât eu sunt în deplină siguranță, când știú, că am de-asupra mea frunzele unuí palm și în apropiere calul.“

„Nu e vorbă, e și plăcut, să dormi în liber,“ replică Jocerau, „și dacă voesci, să mai scurtăm din vreme, vino, să mai povestim ceva.“

„Eú slab povestitor,“ răspuse scurt Arabul. „Dacă voesci, spune tu ceva.“

„Greșesc mult, când spuí, că ești slab povestitor. Începe numai și-mí spune ceva de călătoria noastră, cât de mult va ținé, ce necasuri vom mai avé de întimpinat? Spune-mí, cum cređi tu, să mai pot revedé pe fiica mea? Éta tot atâtea lucruri, cari vor fi pentru mine de un deosebit interes, și un om înțelept, cum ești tu, a bună samă că se

va fi socotit, cum să le îndeplinescă toate acestea.“

Beduinul își netezi liniștit barba. Titula de înțelept, ce i-o dădu Jocerau, îi cădu foarte bine.

(Va urma.)

Despre duel.

(Continuare.)

În duel deci, întru cât se tracteză despre onóre, preste tot nici odată nu ar puté, să se justifice o respingere sângerósă a vĂtĂmării. Duelul mai de parte preste tot referitorii la vĂtĂmarea onorii nu e respingere sau apărare la nevoie; căci vĂtĂmarea onorii nu se întâmplă acum, ci e faptă deja trecută. Érá întru cât e vorbă de păgubire în onóre înaintea altora, cari póte mă privesc de infam în cazul, dacă nu mă duelez, respingerea sângerósă dor nu se îndreptă de loc împotriva acestor ómení. Dacă ar fi tertată o adevărată respingere sângerósă îndreptată împotriva acestora, atunci ofiterul vĂtĂmat, pe carele corpul ofiterilor voesce, să-l eschidă ca pe un infam, ar trebui, să se dueleze cu toți colegii sói. Dar necasul cel mai mare ar fi și ar rămáne acela, că el prin acésta de loc nu s'ar face mai onorabil, și că prin acésta cu atât mai puțin ar puté sili pe vre un om, să-l privescă de onorabil Judecata aceea internă, cu care privesc eú pe ore cine de infam ori de onorabil, nu póte adecă să mi-se desemneze în creeri cu sabia ori cu pistolul. Nu suferé îndoelă, că e o nebunie și nedreptate a privi de infam și a eschide din societate pe un om, care datorința, ce i-o impune conștiința, și-o prețuesce cu mult mai pe sus, decât să se hotĂrescă a periclita viața sa proprie ori viața altuia prin duel. Înse o atare nebunie și nedreptate nu se póte vindeca cu fer și cu plumb. Cel ce are să suferé atare nebunie și nedreptate, pentru acela suferința acésta póte că e supĂrĂtoare și amară; dar acésta nu-l îndreptĂtesce, să recurgă la sinucidere și la uciderea altuia. Érá dacă totuși o face, el abandonéză fundamentul adevĂratei onorabilități și își mĂntuesce cel mult aparința minciunósă a onorabilității în ochii acelora, a căror judecată nebună ar trebui să o desprețuescă.

Ba chiar și dacă cu o atare pierdere aparentă a onorii ar fi împreunată o pierdere ori cât de simțită a poziției sociale și a bunurilor pĂmÂntesci: toate acestea de loc nu pot servi de temeiú pentru aceea, ca duelul

să fie iertat. Ar pute să se accentueze, că în cazul acesta omul, care așa dîcînd silit se hotărește a se duela, nu intenționează de loc periclitarea vieții, ci numai pîzirea poziției sale, ăra periclitarea vieții numai o admite întocmai ca și în alte cazuri, în cari o lucrare e periculoasă și totuși iertată. Dar judecata minții sănătoșe trebuie să respingă și lucrarea acăsta de a justifica duelul. Adevărat că atât dreptul omenesc cât și cel dumnezeesc recunosc principiul, că între anumite împrejurări mi-se iertă, să sevărșesc o faptă, din care isvoresce un efect rău și altul bun, așa că pe cel rău nu-l voesc, ci numai îl admit. Dar abstracție făcînd deia aceea, că fapta aceea nici odată nu are să fie moralmente rea, în un cas ca acesta totdeauna se pretinde, ca efectul cel bun să fie o urmare cel puțin tot așa de nemijlocită a faptei aceleia, ca și efectul cel rău, ori ca nu cumva numai prin efectul cel rău să se ajungă cel bun. Rece-rița acăsta esențială îi lipsesce duelului, pe cum am spus-o acăsta deja mai la deal: asupra duelului are deci să se aducă judecată în lumina efectelor lui celor rele, și așa rămăne lipit de el păcatul unei ucideri îndoite. În cazul de față efectul cel bun ar fi redobîndirea ori pîzirea stimei înaintea altora, pe cum și dobîndirea ori pîzirea unei poziții sociale rentabile. Înse urmază ore efectul acesta din duel în chip nemijlocit? Sigur că nu. Din aceea, că duelantul nu a pus preț pe viața sa și pe a contrarului său, ci a periclitat-o ori a păgubit-o, urmază mai întăiu judecata celor de o pănură cu el, că el desprețuesce pericolul chiar și cu punerea capului; din aceea, că el confundă în chip nebunesc și nemoral îndrăznăla orbă cu vitejia laudabilă, urmază judecata lor, că duelantul e viteaz și onorabil; apoi urmază stimarea și onorarea duelantului, proprie onórea lui aparentă cástigată pe cale strîmbă, și din acăsta urmază dobîndirea ori pîzirea unei poziții sociale rentabile, — așa dară nu nemijlocit, ci din un șir de cauze intermediî forte suspecte. ăr de altă parte periclitarea vieții proprii și a vieții altuia e acel lucru, care proprie nu urmază numai nemijlocit din duel, ci mai mult, stă în legătură esențială cu duelul, ori încă și mai mult, în periclitarea acăsta constă duelul, periclitarea acăsta o intenționează duelantul de-a dreptul și trebuie să o intenționeze, pentru ca după părerea lui și a celor de o pănură cu el să dove-

dăcă o desprețuire eroică a pericolului vieții, pe când desprețuirea acăsta în realitate nu e eroică, ci îndrăznăla pănă la orbie. Așa dară nu numai că periclitarea acăsta a vieții proprii și a vieții altuia nu se admite numai simplaminte, ci ea este și rămăne acel lucru, care se intenționează și trebuie să se intenționeze atunci, când e vorbă de sevărșirea unui duel. (Va urma.)

Bibliografie.

Cartea durerii de Emil Bougand, traducere de *Iac. A. Nicolescu*, e titula unei elegante broșuri editate de *Dr. E. Dăianu*. Traducerea acăsta, apărută mai întăiu în foiața diarului „Dreptatea”, e un ciclu întreg de meditațiuni creștine. Foi de foi întilnesc aci puterea nespūsă a sublimei religii creștine, și mereu și-se dă ocaziune, să-ți indulcesci sufletul cu divinele ei mîngăeri. Și după ce le-ai cetit tóte aceste, bunul Episcop francez îți deschide inima sa umeđită de lacrimi, ca să cetesci acolo și să te convingi, „căt de puternic e Dumneđeu în mîngăerea muribunđilor, și ce e religiunea în nefericirile cele mari ale sufletului”. O adevărată pagină „umeđită de lacrimi”, și cu tóte acestea nimic estraordinar, nimic înfrumșetă, nimic altceva, decăt povestirea simplă și fără podóbe a unei drame familiare, de care întilnim la tot pașul, și de cari cu miile se întimplă în fiecare an. Și ajuns la sfărșit simți lacrimile umeđindu-ți ochi, dar parcă totuși ai mai voi, să cetesci. . . .

Broșura, cu titula tipărită în două colorii și avēnd 174 pagine de hărtie fină și albă, costă o corónă.

Editor și redactor răspunđător:
Dr. Victor Szmigelski.

576 număr. (31) 1—1
1895.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó, az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járás-bíróság 1895. évi 414. számú végzése következtében Oltean Vazul ügyvéd által képviselt Patria takarékpénztár javára Florea Szonea és társai ellen 244 frt — kr s jár. erejéig 1895. évi Aprilis hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 460 frt — kr-ra becsült 3 tehén, 1 két éves kocza 8 fekete malacozsal, és 2 drb 7 éves fejér ökrökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járás-bíróság 2532/1895 számú végzése folytán 244 frt — kr. tökekövetelés; ennek 1894. évi Augustus hó 16-ik napjától járó 6% kamatai Mihálczfalván alperesek lakásánál leendő

eszközlésére 1895-ik évi Oktober hó 15-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Balázsfalván 1895-ik évi September hó 20 dik napján.

Thát György,
kir. bírósági végrehajtó.

683 szám.
1895.

(32) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járás-bíróság 1895. évi 337/polg. számú végzése következtében ön maga által képviselt Oltean Vazul ügyvéd javára Albini Alexandru és társai ellen 200 frt — kr. s jár. erejéig 1895. évi Március hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt 405 frt — kr-ra becsült 4 drb tehén, 8 drb juh és 2 drb fejérszőrtü tulokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járás-bíróság 2778/1895 számú végzése folytán 200 frt — kr tökekövetelés, 100 frtnak 1890 évi Oktob. 1-től, 100 frtnak 1893 Nov. 1. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 43 frt 05 krban biróilag már megállapított költségek erejéig Csufudon alperesek lakásánál leendő eszközzésére 1895. évi Oktober hó 25 dik napjának délutáni 3 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108. §-a értelmében, készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Balázsfalván 1895. évi Oktober hó 8-ik napján.

Thát György,
kir. bírósági végrehajtó.

Chiar acum au apărut și se pot procura

Predici pentru Dumineci

de celebrul orator, în Domnul adormitul **Iustin Popfiu**. Tomul I. Acest tom constă din 32 côle tipariu 8° mare și conține 48 predici pe 39 Dumineci. — Prețul unui esemplar cu porto francat e numai **2 fl. 35 cr.**

Comandele sunt a se adresa la:
Tipografia „Aurora” A. Todoran
Gherla — Szamosujvár.

(29) 8—3

Cu deosebită stimă cutezū a încunoscūta pre Veneratulū Clerū greco-catolicū, că precum și pănă acum iaū asupra-mi gătirea de

Iconostase, amvóne, altare

și alte obiecte de ale instruirii interne a bisericelorū, în ce privesce lucrulū de măsariū și de sculptorū, de colorare respective de marmorisare și de provedere cu icóne sante, dimpreună cu aședarea acelorū obiecte în fața locului, precum și renovarea de iconostase cu prețurile cele mai ieftine.

Cu proiecte colorate servescū cu plăcere.

Iconostasele ridicate de mine în bisericile greco-catolice au cástigatū recunoscere deosebită, și tóte mă îndreptașcū la sperarea, că Veneratulū Clerū mă va împărtăși ocașionalmente de prețuita-ī încredere. Silința mea se va îndrepta tot-deuna într'acolo, ca și de aci înainte să meritū renumele celū bunu, care mi-l'am cástigatu pănă acum.

Prin tarifulū de zone dispărēndū depărtările, prin acăsta capacitatea de concurență mi-s'a mărítū.

Rugāndu-mē pentru prețuite comande sum

Oradea-mare, 10 Ianuariū 1892

(7) 35—?

cu deosebită stimă
Carolū Müller,
auritorū și fabric. de recurs. bisericesci.